

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 86. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789441664/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

me tid indstuderede Julies rolle, som jeg udførte tre uger inden min konfirmation. Herimod gjorde vel præsten nogen indvending, men fandt sig dog deri, gik selv hen for at se min Julie og var fuld af lovtaler over den. Det bifald, jeg i denne rolle vandt, skyldtes vel især min ungdom, thi en sekstenårig pige kan umuligt lese denne opgave. Imidlertid rostes jeg i bladene for min fine tænksomhed – en ros, der gjorde mig meget forlegen, thi denne fine tænksomhed var aldrig kommet indenfor mine tanker. Imidlertid gav denne fremstilling af Julie på dette tidspunkt, i forening med min i senere år givne fremstilling af samme rolle, anledning til Kierkegaards artikel i »Fædrelandet»: »Krisen og en krise i en skuespillerindes liv,« (som jeg senere kommer tilbage til). Jeg spillede dengang Julie som et barn, der synger en dejlig sang uden at kende til noter. Jeg følte en barnlig glæde over at udsige de dejlige tanker og gav mig hen, ikke anende vanskelighederne ved opgaven. Jeg blev båret af min fantasi, min følelse, og man lagde i mit spil, hvad mig ubevidst måske lå deri, men som jeg ikke havde gjort mig rede for. Nielsen, der spillede Romeo, sagde, at han var meget henrykt over at spille med sin unge Julie.

Jeg ville virkelig i høj grad have været modtagelig for evangeliets lærdomme, dersom de var blevet mig meddelt med kraft og alvor; men desværre – dette var ingeniunde tilfældet. Flov spøg og upassende bemærkninger blandedes ofte ind i undervisningen, så at jeg, der fandt dette stødende, endog følte mig beføjet til at give min utilfredshed henned tilkendte, således at præsten gjorde mig den ære, da vi en dag var ene, at gøre undskyldninger for sin metode. »Men,« lagde han til, »lidt spøg er man nødt til at blande ind med, ellers falder alle ungerne i søvn.« Da tiden, hvori vi blev forberedte, var omme, skulle der bestemmes, i hvilken orden vi skulle stå på kirkegulvet. Da kaldte han mig en af de sidste gange ind til sig og sagde, at nu skulle han og jeg i forening bestemme, i hvilken orden vi skulle stå på kirkegulvet. Ja, det lyder utroligt, men det er sandt. Dette behagede mig ingeniunde, thi jeg havde takt nok til at finde det meget upassende, at jeg her kom på råd med; og jeg var ganske unselig for de andre børn, der imidlertid i et andet værelse ventede deres dom og godt havde gennemskuet, i hvilken hensigt han og jeg var ene sammen, hvor-

for de også flokkedes om mig, da jeg atter kom ud fra ham, for af mig at få deres skæbne at vide. I vor samtale spurgte han mig, om jeg ville stå øverst på kirkegulvet. Med en oprigtig ydmyghed svarede jeg, at dertil var jeg dog altfor uværdig. Jeg blev da efter hans vilje den tredje i rækken. Dagen kom, og vi aflagde vort løfte for Gud – et løfte, hvis betydning han ikke havde formået at gøre os klar. En naturlig højtidelig stemning og en ærbødig anelse om vigtigheden af dette øjeblik fulgte mig til og fra kirken; men noget tydeligt begreb om hele denne handling havde jeg ikke. Om aftenen kom efter skik og brug flere bekendte og venner for at lykønske os. Også Heiberg og hans moder kom og bragte os gaver i anledning af dagen. Heiberg forærede mig et meget smukt guldkors med lilla amethyst, [hvilket jeg endnu er i besiddelse af,] og min søster Amalie en ring med granater. Min gave var så påfaldende bedre end hendes, at den godmodige pige siden kom til mig og sagde: »Du ved, at jeg aldrig misunder dig noget, men denne forskel har rigtignok bedøvet mig.« Og virkelig var det et rørende træk hos hende, at hun ellers aldrig følte nogen smerte over, at jeg blev foretrukket, men glædede sig oprigtigt over, hvad godt der mødte mig. Hvorfor hun just denne gang følte smerte, har jeg aldrig ret kunnet forstå. Heiberg og hans moders besøg i vort ringe hjem hin aften satte mig i stor forlegenhed, og jeg var bogstaveligt i feber, til de atter var borte. Jeg har ordt ved at sige, hvori egentlig denne forlegenhed bestod. Det var vel, fordi jeg skammede mig ved alt i dette hjem, hvilket i grunden var stygt og ukærligt af mig. Også Hermans nærværelse hin aften bidrog ikke lidet hertil; især da også han lagde sin forlegenhed i så høj grad for dagen, at han kort efter gik og først kom tilbage, da han kunne formode, de var borte.

Jeg var altså nu en voksen, konfirmeret pige. Da min søster Amalie og jeg havde kærligt givet hinanden det sidste kys til godnat, begyndte mine tanker at begive sig hid og did på deres usalige veje. Hvad vil nu ske? tænkte jeg med skræk. Vil Herman nu bryde sin tavshed og formelig begære min hånd? Jeg vil det ikke, – men hvorfra hente mod til dette afslag – og hvad vil følge herpå? Jeg bad nu inderligt til Gud, at han ville hjælpe mig stakels barn, jeg bad, indtil den milde, velgørende søvn lukkede mine trætte øjne og bragte mit bankende hjerte til ro: